MALTA

QORTI TA' L-APPELL KRIMINALI

ONOR. IMHALLEF
DAVID SCICLUNA

Seduta tat-18 ta' Ottubru, 2005

Appell Kriminali Numru. 60/2005

Il-Pulizija

v.

Mark Borg

Il-Qorti,

Rat l-imputazzjonijiet migjuba mill-Pulizija Ezekuttiva kontra Mark Borg talli fil-5 ta' Mejju 2002 ghall-habta tas-2.00 a.m. fi Triq il-Qasam kantuniera ma' triq Sant'Andrija, Swieqi, saq vettura numru MKB-001:

1) b'manjiera perikoluza;
2) traskurata;
3) naqas li jieqaf fejn kien hemm sinjal li jindika 'stop';
4) u aktar b'nuqqas ta' hsieb, bi traskuragni u b'nuqqas ta' tharis tar-regolamenti habat ma' mutur nru. OBR-113 u involontarjament ikkaguna offizi ta' natura gravi fuq il-

persuna ta’ Jason Sammut skond kif iccertifika Dr. Anthony Gatt M.D. ta’ S.L.H.

Il-prosekuzzjoni talbet li jigi skwalifikat mil-licenzji kollha tieghu tas-sewqan;

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali ta’ l-l ta’ Marzu 2005 li permezz taghha dik il-Qorti sabet lill-imsemmi Mark Borg hati ta' l-imputazzjonijiet dedotti kontra tieghu u kkundannatu ghall-hlas ta’ multa ta' mitejn liri Maltin (Lm200) u ghal tliet xhur skwalifika milli jkollu jew izomm licenzja tas-sewqan;

Rat ir-rikors ta’ appell ta' l-imsemmi Mark Borg pprezentat fid-9 ta’ Marzu 2005 li permezz tieghu talab li din il-Qorti tirrevoka s-sentenza appellata fis-sens illi ssibu mhux hati ta' l-imputazzjonijiet dedotti kontrih u minnhom tilliberah.

Rat l-atti kollha tal-kawza;

Semghet it-trattazzjoni tad-difensuri tal-partijiet;

Ikkunsidrat:

Qabel xejn din il-Qorti tosserva li t-tielet imputazzjoni dedotta kontra l-appellant hija preskrivibbli bid-dekorriment tal-perijodu ta' tliet xhur. Skond ic-citazzjoni, ir-reati addebitati lill-appellant sehhew fil-5 ta' Mejju 2002. Mill-istess citazzjoni (a fol. 1) jirrizulta li din inharget mill-Principal Citations Office fil-25 ta' Novembru 2002, oltre sitt xhur minn meta sehhew l-allegati reati. Ghalhekk it-tielet imputazzjoni hi preskritta.

L-uniku aggravju ta' l-appellant jirrigwarda l-apprezzament li ghamlet l-ewwel Qorti tal-provi mressqa quddiemha. Skond l-appellant, mhux talli l-prosekuzzjoni naqset milli ggib provi konklussivi dwar il-htija ta' l-appellant, talli ngabet prova li turi l-kontra ta' dak illi gie sottomess mill-prosekuzzjoni.

L-appellant jghid li dak li qalet l-unika xhud okulari prodotta mill-prosekuzzjoni, Nicola Zammit, u li kienet

riekba ma' l-appellant, gabet fix-xejn il-kaz kollu tal-prosekuzzjoni. Din ix-xhud fil-fatt qalet li meta waslu hdejn is-sinjal ta' l-i"Stop" fi Triq il-Qasam waqfu u l-appellant hareg biss wara li accerta ruhu li ma kienx hemm karrozzi fi Triq Sant'Andrija. L-istess xhud tafferma li hija ukoll harset, kemm lejn il-lemin kif ukoll lejn ix-xellug peress illi dik it-triq tbezzaghha. Meta kienu hargu ghal fuq il-kaxxa safra u se jduru 'l isfel fid-direzzjoni ta' Paceville, f'daqqa wahda giet karrozza sparata min-naha ta' Bahar ic-Caghaq u kellhom jieqfu. Ghaddew xi zewg karrozzi ohra u hekk kif l-appellant kien ser jibda jaghmel moviment biex jiccaqlaq, baqa' diehel go fihom mutur misjuq minn certu Jason Sammut.

Mhuwiex kontestat li l-appellant hareg minn fuq *stop sign*. Mix-xiehda ta' Nicola Zammit - li mhijiex kontradetta - jirrizulta li l-ewwel waqfu fuq l-i*stop sign* imbaghad hargu wara li ma kienu raw hadd gej. Skond l-istess xhud kellhom jieqfu fuq il-kaxxa safra peress li giet karrozza sparata min-naha ta' Bahar ic-Caghaq. Sostanzjalment din tidher li kienet il-verzjoni li ta l-appellant lill-Pulizija wara l-incident. L-iskizz juri biss il-pozizzjoni tal-vetturi wara l-habta u jindika minn fejn kien gej l-appellant u f'liema direzzjoni kien sejjer.

Din il-Qorti hi tal-fehma li difficilment jista' jinghad li, jekk l-appellant kien esplora sew it-triq, ma kienx ra l-mutur gej, izda mill-istat tal-provi kif prodotti quddiem l-ewwel Qorti, il-fatt li l-appellant kellu jieqaf fuq il-kaxxa s-safra jfisser jew li ma kienx esplora sew jekk kienx gej traffiku mid-direzzjoni ta' Bahar ic-Caghaq jew jekk verament ma kienx gej traffiku meta hares, ma qasamx tempestivament u cioe` fl-iqsar zmien possibbli, u b'hekk kellu jieqaf f'nofs it-triq b'mod li ostakola t-traffiku gej mid-direzzjoni ta' San Giljan, cioe` mid-direzzjoni minn fejn kien gej il-mutur. U anke jekk is-sewwieq tal-mutur kien ukoll responsabbli ghall-incident, dik in-negligenza kontributorja ma tezonerax lill-appellant jekk ma tkunx il-kawza <u>unika</u> tas-sinistru[1]. F'dan il-kaz din il-Qorti hi soddisfatta li l-appellant

[1] **Ara, fost ohrajn, Appelli Kriminali: Il-Pulizija v. Rev. Carmelo Mifsud,** 5 ta' Settembru 1953 **(Vol. XXXVII.iv.1131); Il-Pulizija v. Paul Vassallo, 2 ta** Ottubru **1954 (Vol.**

kien in parti responsabbli ghall-incident *de quo*. Li jrid jigi determinat huwa l-grad ta' htija peress illi huwa gie akkuzat kemm b'sewqan perikoluz kif ukoll b'sewqan traskurat.

Issa, kif gie ritenut minn din il-Qorti ripetutament u kif intqal fl-Appell Kriminali **Il-Pulizija vs Alfred Mifsud** deciz fis-6 ta' Mejju 1997 (Vol. LXXXI.iv.157), din il-Qorti diversament presjeduta qalet:

"Sewqan traskurat (negligent driving) hu kwalsiasi forma ta' sewqan li jiddipartixxi minn, jew li ma jilhaqx il-livell ta' sewqan mistenni minn sewwieq ragonevoli, prudenti, kompetenti u ta' esperjenza. Bhala regola, il-ksur tar-regolamenti tat-traffiku kif ukoll in-non-osservanza tad-disposizzjonijiet tal-Highway Code li jincidu fuq il-mod jew il-kwalita` ta' sewqan ta' dak li jkun, jammonta wkoll ghal sewqan traskurat. Sewqan bla kont hu deskritt fis-subartikolu (2) ta' 1-imsemmi artikolu 15 bhala sewqan 'bi traskuragni kbira'. Din it--tieni ipotesi, jigifieri ta' sewqan bla kont, tikkontempla s-sitwazzjoni fejn il-grad ta' traskuragni tkun kbira u tinkludi 1-kazijiet fejn wiehed deliberatament jiehu riskji fis-sewqan li m'ghandux jiehu minhabba l-probabbilita` ta' hsara li tista' tirrizulta lil terzi, kif ukoll kazijiet fejn wiehed ikun indifferenti ghal tali riskji. Sewqan perikoluz (dangerous driving) jirrikjedi li fil-kaz partikolari s-sewqan kien ta' perikolu ghal terzi jew ghall-proprjeta` taghhom. Biex wiehed jiddeciedi jekk kienx hemm dana l-perikolu, wiehed irid jara c-cirkostanzi kollha tal-kaz, inkluzi 1-hin u l-lokalita` ta' l-incident u l-presenza o meno ta' traffiku iehor jew ta' nies ghaddejjin bir-rigel. Naturalment, sewqan f'kaz partikolari jista' jaqa' taht tnejn jew aktar minn dawn it-tliet forom ta' sewqan, f'liema kaz japplikaw iddisposizzjonijiet tal-ligi u d-dottrina in materja ta' konkors ta' reati. Ghall-finijiet ta' piena l-legislatur pogga s-sewqan bla kont u s-sewqan

---

XXXVIII.iv.883); Il-Pulizija v. Joseph Muscat, 10 ta' Gunju 1994 (Vol. LXXVIII.v.267); Il-Pulizija v. Stephen Zammit, 10 ta' Lulju 2002; Il-Pulizija v. Noel Gauci, 25 ta' Marzu 2004.

perikoluz fl-istess keffa. Ir-reat ta' sewqan traskurat hu kompriz u involut f'dak ta' sewqan bla kont u f'dak ta' sewqan perikoluz (ara The Police vs Charlotte Chamberlain, Appell Kriminali, 21/5/96)".

U kif qalet din il-Qorti diversament presjeduta fl-Appell Kriminali **Il-Pulizija vs Mario Gellel** deciz fid-19 ta' Frar 2004:

"...kif gie ritenut minn din il-Qorti diversament preseduta, jekk sewqan hux (i) negligenti, jew (ii) bla kont jew (iii) perikoluz hi kwistjoni ta' 'degree' (App. Krim. Pul. vs Charles Bartolo, 14.3.59, Pol. vs Wilson [Vol. XXXIX iv. 1018] u Pul. vs Alfred Vella [Vol. XLIV, p. 933]) u kif jidhru wara xulxin huma fl-iskala tas-serjeta` taghhom (App. Krim. Pul. vs Hardingham, 19.10.1963). Gie wkoll ritenut li biex jintegra ruhu r-reat ta' sewqan perikoluz, hemm bzonn ta' certu grad ta' 'recklessness' (App. Krim. Pul. vs Charles Farrugia [Vol. XXXIX iv.9 78]). 'Recklessness' giet definita bhala 'wilfully shutting one's eye' (App. Krim. Pul. vs Joseph Aquilina, 20.4.1963). Invece sewqan negligenti jew traskurat ifisser nuqqas ta' prudenza ordinarja li wiehed ghandu jadopera biex jevita s-sinistri stradali (App. Krim. Pul. vs Antonio Spiteri [Vol. XLIV iv. 892])".

Din il-Qorti hi tal-fehma li fil-kaz in ezami ghalhekk, is-sewqan ta' l-appellant ma jistax jigi deskritt bhala perikoluz peress li m'hemm l-ebda evidenza ta' *"recklessness"* fis-sewqan tieghu. Mill-banda l-ohra m'hemm l-ebda dubbju li s-sewqan tieghu ghandu jigi klassifikat bhala sewqan traskurat. Konsegwentement ghandu jkun hemm temperament fil-piena.

Ghal dawn il-motivi:

Tiddeciedi billi tilqa' l-appell limitatament fis-sens illi qed tirriforma s-sentenza appellata u tirrevokaha in kwantu sabet lill-appellant hati ta' l-ewwel u tat-tielet imputazzjonijiet u in kwantu kkundannatu ghall-hlas ta' multa ta' mitejn liri maltin (Lm200) u skwalifikatu mil-

licenzja tas-sewqan ghal perijodu ta' tliet xhur, u minflok tiddikjarah mhux hati ta' l-ewwel imputazzjoni u minnha tilliberah, tiddikjara t-tielet imputazzjoni preskritta u minnha tilliberah, tikkonferma s-sejbien ta' htija tieghu dwar it-tieni u r-raba' imputazzjonijiet b'dan li t-tieni imputazzjoni hi assorbita fir-raba' imputazzjoni u tikkundannah ghall-hlas ta' multa ta' mitt liri Maltin (Lm100) u tiskwalifikah mil-licenzja tieghu tas-sewqan ghal perijodu ta' tmint ijiem minn nofs il-lejl u minuta ta' ghada.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------